

F

fa [pl fas] *m* quarta nota de l'escala musical.

fàbrica *f* **1** establiment on es fabrica alguna cosa. **2** fabricació. **3** conjunt de pedres o maons que formen l'estructura d'un edifici.

fabricació *f* acció o efecte de fabricar.

fabricant *s* propietari d'una fàbrica **1**.

fabricar *v tr* **1** elaborar productes industrials. **2 p ext** obrar, elaborar.

fabulista *s* autor de faules.

fabulós, osa *a* **1** relatiu a una faula. **2 fig** molt exagerat. **3 fig** insòlit, increïble.

faç *f* cara **1** i **2**.

façana *f* **1** part exterior d'un edifici. **2 p anal** aparença.

facció *f* **1** bàndol, bandositat. **2** subgrup d'un grup ideològic o polític. **ll** *pl* trets de fisonomia.

facciós, osa *a* i *s* rebel, insurrecte (en relació al poder polític legal).

facècia *f* broma, burla.

faceta *f* **1** cadascuna de les cares d'un poliedre. **2 p ext** cadascun dels aspectes d'una qüestió.

facial *a* relatiu o pertanyent a la faç.

fàcil *a* **1** que costa poc de fer o d'obtenir. **2** probable. **3** que té facilitat **2**.

facilitar *v tr* **1** fer fàcil. **2** proporcionar.

facilitat *f* **1** qualitat de fàcil. **2** bona disposició, aptitud.

facinerós, osa *a* i *s* malfactor.

facoquer *m* gran porc senglar de l'Àfrica oriental.

facsimil *a* i *m* dit de la reproducció exacta d'una edició, d'un dibuix, etc.

factible *a* que pot ser fet.

factici, icia *a* que és fet per procediments artificials.

factor, a *s* persona que fa alguna cosa. **ll** *m* **1** cadascuna de les quantitats que, multiplicades les unes per les altres, formen un producte. **2** element que contribueix a un resultat. *La mala administració és un factor desfavorable.*

factoria *f* fàbrica **1**.

factòtum *s* persona que ho fa tot, o que resol els afers més importants.

factura *f* **1** acció o efecte de fer alguna cosa. **2** nota que assenyalava el preu a percebre per mercaderies lliurades o per serveis prestats.

facturació *f* **1** acció de facturar. **2** conjunt de factures. *La facturació de gener.*

facturar *v tr* **1** fer una o més factures **2**. **2** registrar mercaderies o equipatges en un servei de transport.

facultar *v tr* donar facultat **1** per a fer alguna cosa.

facultat *f* **1** dret o poder de fer alguna cosa. *Facultat de donar títols.* **2** cadascuna de les seccions universitàries dedicades a una carrera. *La facultat de dret.*

facultatiu, iva *a* **1** optatiu. **2** mèdic. **ll** *m* metge.

fada *f* dona fantàstica dotada de poders sobrenaturals.

fadar *v tr* encisar, encantar.

fadiga *f* fatiga.

fadri, ina *s* **1** jove solter. **2** persona que ha passat l'aprenentatge d'un ofici però no n'és mestre.

fadristerm *m* germà de l'hereu.

faedor, a factible. **ll** *s* factor **1**.

faena *f* feina.

faent *a* que fa.

fageda *f* indret plantat de faigs.

fagina *f* petit mamífer carnívor de la família dels mustèlids.

fagòcit *m* cèl·lula lliure que realitza la fagocitosi.

fagocitosi *f* acte que permet a determinades cèl·lules de copsar, englobar i generalment destruir elements diversos.

fagot *m* instrument de vent, fet de fusta, amb llengüeta doble. **ll** *s* fagotista.

fagotista

fagotista *s* músic que toca el fagot.

faig *m* arbre de fusta blanca i escorça llisa i grisencsa.

faisà, ana *s* gallinàcia de cua llarga i plomatge de colors brillants.

faisó *m* manera.

faixa *f* 1 peça exterior de roba, utilitzada per a cenyir la cintura tot enrotllant-la al seu voltant. *Els castellers sempre porten faixa.* 2 peça anàloga a l'anterior, generalment de seda, utilitzada com a insígnia d'una dignitat. *La faixa de general.* 3 tira de paper que envolta un feix de bitllets, un diari, un llibre. 4 peça interior elàstica, sencera, cenyida a l'abdomen per tal de contenir-ne la protuberància o per alguna conveniència terapèutica.

faixar *v tr* cenyir amb faixa.

faixí *m* faixa 2.

fajol *m* planta herbàcia anual destinada a l'alimentació de bestiar.

falaguer, a *a* 1 afalagador. 2 afable, agradós.

falange *f* 1 ant formació de l'antiga infanteria grega. 2 *p ext* cos d'una tropa. 3 *fig* conjunt nombros, ben organitzat i molt disciplinat, unit amb un mateix fi. 4 cadascun dels ossos més llargs dels dits, *esp* la primera falange del dit que toca la mà o el peu.

falangeta *f* tercera falange d'un dit.

falangina *f* segona falange d'un dit.

falc *f* eina per a segar, amb mànec i una fulla corba que talla per la part còncaua.

falca *f* tascó per a falcar.

falcar *v tr* assegurar l'encaix o l'equilibri amb un o més tascons.

falcia (o **falcilla**, o **falcillot**, o **falciot**) *f* ocell insectívor de plomatge negre, semblant a l'oreneta.

falcó *m* ocell de presa diürn de la família dels falcònids.

falconeria *f* art de criar i ensinistrar ocells de presa per a la caça.

falcònids *m pl* família d'ocells de presa de bec curt i ganxut, a la qual pertanyen entre d'altres les àligues i els falcons.

falda *f* 1 part de la roba talar de la cintura per avall. 2 part inferior d'una muntanya. 3 replà que formen el ventre i les cames d'una persona asseguda.

falder, a *a* dit de la criatura o de l'animal domèstic als quals agrada d'estar sovint a la falda 3 d'algú.

faldilla *f* [o *f pl*] peça de vestir, cenyida a la cintura, que cau d'aquesta cap avall i cobreix allhora les dues cames.

faldiller *a i m* dit de l'home molt afeccionat a la companyia de dones.

faldó *m* part que penja més avall de la cintura d'una peça de roba. *Els faldons d'una camisa.*

falguera *f* planta de grans fulles pròpia de llocs obacs o humits.

falla 1 *f* 1 manca d'una cosa necessària. 2 equivocació, desencert.

falla 2 *f* trenc de l'estrat d'un terreny.

falla 3 *f* 1 manat de matèries combustibles. 2 construcció amb figuracions al·legòriques i festives, que és exhibida i finalment cremada a l'ocasió de festes municipals valencianes.

fal-laç *a* que vol enganyar.

fal·làcia *f* 1 qualitat de fal·laç. 2 cosa o acte fal·laç.

fallada *f* acció o efecte de fallar.

fallar *v tr* error, no encertar.

faller, a *a* relatiu o pertanyent a les falles de les festes valencianes.

fallera *f* afecció desmesurada a una persona o cosa.

fallida *f* 1 situació comercial d'insolvència. 2 *p anal* crisi total.

fallir *v intr* 1 mancar algú o allò que convenia, que era esperat. 2 *abs* restar un comerciant en fallida 1.

fal·lus *m* símbol de l'òrgan masculí de la generació.

falòrnia *f* idea o raó desproveïdes de base real. **fals, a** *a* 1 contrari a la veritat per error o per fal·làcia. 2 que té una realitat desacobrada amb l'aparença. 3 fal·laç. 4 equivoc. 5 insegur. || **en fals** *loc adv* 1 faltant a la veritat. *Jurar en fals.* 2 amb inseguretat. *Una passa en fals.*

falsedat *f* 1 condició de fals. 2 afirmació falsa.

falsejar *v tr* fer o dir amb falsedat.

falset *m* veu que contrafa el tiple.

falsificació *f* acció o efecte de falsificar.

falsificador, a *s* persona que falsifica.

falsificar *v tr* 1 fer fals. 2 imitar una cosa autèntica amb una de falsa.

falta *f* 1 manca. 2 infracció de la llei considerada més lleu que el delictes. *Judici de faltes.* 3 incorrecció, error. *Un dictat amb dues faltes.* 4 en esports, infracció del reglament. *El defensa ha fet una falta.* 5 en general, infracció d'una norma, d'un costum. *M'han apuntat una falta d'assistència.* || **en f.** *loc adv* en infracció, en manament. || **fer f.** *loc verb* caldre. *No fa falta que vinguis.* || **sens f.** *loc adv* de totes passades, sigui com sigui. *Cal fer-ho sens falta.*

faltar *v intr* mancar (accepcions 1 a 4). || **trobar a faltar** *loc verb* 1 adonar-se que manca (algú o alguna cosa). *Trobo a faltar dos llibres.* 2 enyorar. *Trobo a faltar els amics.*

fam *f* 1 ganes intenses de menjar. 2 *fig* desig ardent.

fama *f* reputació favorable o desfavorable.

famèlic, a *a* que té molta fam.

família *f* 1 conjunt de persones que viuen en una casa amb vincle de parentiu. 2 en sentit més ampli, tots els consanguinis passats i presents, i encara els cònjuges dels qui en tenen. 3 els infants sortits d'un matrimoni. 4

grup d'animals o de plantes que formen una categoria de classificació entre l'ordre i el gènere.

familiar *a I* relatiu o pertanyent a la família. **2** molt conegut. **3** dit del tracte senzill, sense compliments. *ll s* cadascun dels membres d'una família.

familiaritat *f I* qualitat de familiar. **2** acció familiar **3**.

famolenc, *a* a famèlic.

famós, *osa a I* que té fama. **2** molt remarcable.

fan *s [angl]* admirador molt entusiasta, incondicional.

fanal *m I* caixa amb una o més cares de vidre, que conté un llum. **2** aparell per a l'enllumenat públic. **3** cadascun dels aparells de llum d'una nau, d'un vehicle.

fanàtic, *a* a crèdul i entusiasta d'una idea, d'una doctrina, fins a l'excés.

fanatisme *m* condició de fanàtic.

fandango *m [esp]* dansa de parella, amb text cantat, que té diferents modalitats hispàniques.

fanerògam, *a* a dit de la planta que té ben visibles les flors i els fruits.

fanfarró, *ona a i s [it]* que es glorieja molt de fets reals o suposats.

fanfarronada *f* dita o acte propis d'un fanfarró.

fanfarronejar *v intr* dir o fer fanfarronades.

fanfarroneria *f I* qualitat de fanfarró. **2** fanfarronada.

fang *m I* mescla pastosa de terra i aigua. **2** *esp* mescla de terra i aigua que serveix per a fer ceràmica. *Tant la pisa com la terrissa són fetes de fang.*

fang *f* eina en forma de gran pala o gran forquilla per a regirar la terra.

fangar *m* lloc de molt fang.

fangós, *osa a* que té fang.

fangueig *m* fangar.

fanguer *m* fangar.

fantasia *f I* facultat de formar imatges mentals d'objectes no presents i de concebre combinacions no ofertes per la realitat. **2** concepció fictícia. **3** quimera.

fantasiar *v intr* deixar córrer la fantasia.

fantasieig *m* acció o efecte de fantasiar.

fantasiejar *v intr* fantasiar.

fantasiós, *osa a* degut a la fantasia.

fantasma *m* imatge quimèrica. *ll m o f* aparició d'un mort, d'un ésser incorpori.

fantàstic, *a a I* que és o sembla producte de la fantasia. **2** que té una conducta extravagant. **3** magnífic, admirable.

fantotxe *m [it]* persona que no té formalitat ni consistència.

faquir *s* especialista en demostracions d'insensibilitat física.

far *m I* torre alta, amb un llum molt potent a la seva part superior, que s'alça en alguns punts de la costa i serveix per a guiar de nit els navegants. **2** llums dels vehicles automòbils.

faramalla *f* conjunt de coses amb molta aparença i poc contingut.

faràndula *f* companyia de comedians ambulants.

farao *m*, **farao** *f* sobirà de l'antic Egipte.

farbalà *m* banda de roba cosida per la seva part superior a la tela que es vol adornar.

farcell *m* coses que es porten envoltades amb un mocador gran o amb un tros de roba.

farciment *m I* acció o efecte de farcir. **2** cosa que farceix.

farcir *v tr I* omplir una menja de carn trinxada i d'altres ingredients. **2** *fig* omplir molt.

farcit *m* allò que farceix.

farda *f I* equipatge. **2** embalum. **3** malesa o brossa d'un bosc. **4** menjar abundós i que atipa, però sense tall.

farfassa *s* persona grossa i malgirbada.

farfoll *m* cosa posada dins un embolcall d'arpillera per a ser transportada.

farfallós, *osa a* que no articula bé els sons de les paraules.

farga *f* obrador on els metalls són treballats al foc i amb mall.

farigola *m* planta molt aromàtica, de la família de les labiades, apreciada com a condiment.

farina *f* pols del gra, *esp* del blat o d'altres cereals. *ll f*, **de galeta** pols de pa torrat i ratllat, utilitzada per a arrebossar menges. *ll fer la f. blana* *loc verb fig* facilitar les actuacions d'un altre traient-li les dificultats.

farinetes *f pl* menjar fet amb farina cuita.

faringe *f* part del tub digestiu compresa entre la cavitat bucal i l'esòfag.

faringitis *f* inflamació de la faringe.

farinós, *osa a I* que conté farina. **2** que sembla farina.

fariseu *m*, **farisea** *f ant* individu d'un grup religiós de l'antic judaisme. *ll a i s I* dit de la persona que aparenta una perfecció moral que no té. **2** *fig* hipòcrita.

faristol *m* petit moble amb un pla inclinat per a posar-hi un llibre obert i poder llegir aquest amb més comoditat.

farmac *m* droga o medicament preparats per a ús farmacèutic.

farmacèutic, *a a* relatiu a la farmàcia. *ll s* persona que exerceix la farmàcia.

farmàcia *f I* art de preparar els medicaments. **2** botiga de farmacèutic.

farmaciola *f* estoig o armari petit amb medicaments, desinfectants, benes, etc., per a l'atenció de casos d'urgència.

farola *m* far **1**.

faroner, *a s* persona que s'ocupa d'un far **1**.

faratge *m* nom d'algunes plantes usades com a aliment del bestiar.

farrigo-farrago *m* conjunt de coses desordenades.

farsa *f I* comèdia burlesca. **2** *fig* cosa fingida que es vol fer passar per veritable.

farsant

farsant *a i s* que fingeix coses que vol fer passar per veritables.

fart *m* acció o efecte d'ingerir una quantitat excessiva de menjar.

fart, a a I que ha menjat mentre ha tingut capacitat. 2 associat d'una cosa fins a sentir-ne fàstic.

fartaner, a a i s persona molt menjadora.

fascicle *m* cadascuna de les divisions d'un llibre publicat en parts.

fascinació *f* acció o efecte de fascinar.

fascinador, a a que fascina.

fascinant *a* fascinator.

fascinar *v tr* captivar algú amb algun atractiu personal.

fase *f I* cadascun dels aspectes successius sota els quals es mostren la Lluna o els planetes. 2 cadascun dels estats successius d'una cosa en el curs del seu desenvolupament.

fast *m* ostentació de magnificència.

fàstic *m* sentiment de repugnància. || **dir fàstics** *loc verb* blasmar, missuprepar. || **dir quatre fàstics** (a algú) *loc verb* fer-li retrets o injúries.

fastig *m* cansament de l'ànim per una cosa de què ens sentim satiats.

fastigós, osa a I que fa fàstic. 2 propens a sentir fàstic.

fastiguejar *v tr* fer fàstic o fastig.

fastuós, osa a I afectat al fast. 2 que denota fast.

fat¹ *m* destí ineludible.

fat², fada a I insuls. 2 estòlid.

fatal *a* que implica desgràcia o calamitat.

fatalitat *f I* fat. 2 esdeveniment fatal.

fatic *m* [sovint *m pl*] panteix. || *m pl* penes, treballs, esforços.

fatídic, a a que anuncia esdeveniments fatals.

fatiga *f I* estat de pèrdua de forces. 2 qualsevol causa de cansament.

fatigar *v tr I* causar fatiga. 2 cansar.

fatigós, osa a que causa fatiga.

fatú, fàtua *a* ple de presumpció infundada.

fàtua *f* resposta d'un muftí a una consulta jurídica.

fatxa *f* [it] aspecte exterior d'una persona. || *s fam* feixista.

fatxada *m* [esp] façana.

fatxada *a i s* dit de la persona presumptuosa que es dona molta importància.

fatxenderia *f* qualitat de fatxada.

faula *f* narració inventada, esp de fets meravellosos que tenen una conclusió moral.

fauna *f* conjunt d'animals d'una regió o d'un període determinats.

faune *m* ésser fabulós, mig home mig cabra.

faust, a a feliç, benaurat.

fava *f I* llavor i fruit de la favera, que és un llegum molt apreciat. 2 *p ext* favera. 3 favassa. || *a i s* fleuma, persona aturada. || **no poder dir (ni) f.** *loc verb fam* estar tan cansat que ja

no es pot ni parlar. || **ser faves comptades** *loc adv* ser cosa segura, indubtable.

favassa *f* lesió de la pell que forma una protuberància en forma de fava 1.

favera *f* planta herbàcia anual, de fruits en llegum: les faves.

favor *m* [o f] *I* disposició a concedir a algú avantatges especials. *Gaudir del favor del president.* 2 avantatge especial concedit a algú. *Fer favors als amics.* || **a f.** *loc adv* mostrant adhesió o predilecció. *La proposta ha guanyat per cinquanta vots a favor i deu en contra.* || **a f.** *de loc prep* a benefici de, amb adhesió o predilecció a. *Actua a favor del seu partit.* || **fer el f.** *loc verb* usada en imperatiu com a fórmula de cortesia en demanar una cosa. *Dona-me'n dos, fes el favor.* || **per f.** si us (o et, o li) plau. *Dona-me'n dos, per favor.*

favorable a I disposat a favor 1. 2 que implica favor 2.

favorit, a a i s persona o cosa objecte de favor 2. **favoritisme** *m* actitud de favor 1, esp sense mèrit escaient del qui se'n beneficia.

fax [pl faxes] *m* telefax.

fe *f I* creença ferma i no racional. *Tenir fe en les seves paraules.* 2 esp creença en uns dogmes religiosos. 3 fidelitat. 4 assegurança de veracitat. *D'això, en dono fe.* 5 certificació d'autenticitat. *Fe notarial de l'acte.* || **bona fe** bona intenció, manca de malícia. || **mala fe** mala intenció, malícia.

feble a I deficient en força. *Una veu feble.* 2 deficient en resistència. *Les nanses són massa febles, no aguantaran tant de pes.* 3 deficient en tenacitat. *Un esperit feble.* || *m* punt feble. *Tothom té un feble que el posa en evidència.*

feblesa *f I* condició de feble. 2 acte que demostra un punt feble en el caràcter.

febrada *f* accés de febre.

febre *f I* elevació de la temperatura de l'organisme. 2 *fig* excitació molt viva.

febrer *m* segon mes de l'any, de 28 dies, i 29 en els anys de traspàs.

febril a I relatiu o pertanyent a la febre. 2 *fig* que denota gran agitació i impaciència de l'ànim.

febrós, osa a que té febre.

fecal *a* relatiu als excrements.

fècula *f* midó obtingut de certes plantes.

fecund, a a fructuós, fèrtil.

fecundació *f* acció o efecte de fecundar.

fecundar *v tr* fer fecund.

fecunditat *f* qualitat de fecund.

federació *f I* unió d'estats o de regions autònoms. 2 unió de societats afins.

federal a relatiu a una federació (*esp* 1).

federalisme *m* doctrina federal.

federalista *a* relatiu o pertanyent al federalisme. || *a i s* partidari del federalisme.

federar *v tr* organitzar una federació.

fefaent *a* que fa fe.

feina *f I* treball que cal fer. 2 *esp* treball per a

guanyar-se la vida. *A quina feina et dediques?* 3 ocupació, quefer. *Avui tinc feina.* || **amb prou feines** a penes, difícilment.

feinada *f* feina grossa.

feinejar *v intr* fer feina.

feiner, *a* afeccionat a fer feina. || **dia feiner** dia que no és festa.

feix *m* 1 conjunt de coses aplegades. 2 *fig* abundor de coses.

feixa *f* peça de terra de conreu.

feixina *f* feix de llenya prima.

feixisme *m* forma de nacionalisme autoritari implantat a Itàlia per Benito Mussolini des de 1922 a 1945.

feixista *a* relatiu al feixisme. || *a* i *s* partidari del feixisme.

feixuc, **uga** *a* 1 d'un pes que el fa difícil de moure, de tragar. 2 *fig* carregós, penós. 3 que es mou a poc a poc amb pesantor.

fel *m* [o f] 1 bilis. || **f. sobreeixit** icterícia. || 2 *fig* dolor amarç.

fel·despat *m* [al] diferents espècies de minerals, molt abundants a les roques, que són silicats d'alumini amb sodi, potassi o calci.

felí, **ina** *a* 1 relatiu o pertanyent als felíds. 2 que sembla de gat o de felid.

feliç *a* 1 que gaudeix de felicitat. 2 bo, satisfactori. 3 *fam* tranquil, despreocupat.

felicítació *f* 1 acció de felicitar. 2 acte o escrit que felicita.

felicitar *v tr* 1 manifestar a algú la satisfacció que causa la seva felicitat. 2 desitjar a algú que sigui feliç en una diada.

felicitat *f* 1 estat de plena satisfacció de l'ànima. 2 esdeveniment que satisfà plenament.

felíds *m pl* família de mamífers de cap arrodonit i musell curt, amb ungles retràctils, a la qual pertanyen entre d'altres el gat, el tigre i el lleó. || *m* individu d'aquesta família.

feligrès, **esa** *s* [esp] persona que pertany a una parròquia eclesiàstica.

fel·lació *f* estimulació bucal de l'òrgan genital masculí.

felló, **ona** *a* irat, colèric.

fellonia *f* acte propi de felló.

feltre *m* teixit de llana o de cotó en què les fibres estan adherides les unes a les altres.

fem *m* 1 excrement de qualsevol animal. 2 adob constituït per excrements i per restes vegetals. 3 escombraries.

fembra *f* dona.

femella *f* 1 animal o planta del sexe femení. 2 mena d'anella on encaixa una altra peça, *esp* un cargol.

femení, **ina** *a* 1 pertanyent a la dona i les femelles dels animals. 2 propi de les dones. *Una delicadesa femenina.* 3 relatiu a l'aparell reproductor de les plantes. || **gènere** *f*, gènere gramatical aplicat a mots que designen dones, femelles o mots considerats femenins per la terminació o l'ús.

femer *m* lloc on s'amuntega fem.

feminisme *m* doctrina social que propugna la igualtat de drets de la dona respecte a l'home.

feminista *s* relatiu al feminisme. || *a* i *s* partidari del feminisme.

feminitat *f* qualitat de dona.

femoral *a* relatiu o pertanyent al fèmur o a la cuixa.

femta *f* excrement.

fèmur *m* os de la cuixa.

fenc *m* planta herbàcia anual, amb fulles trifoliades i flors vermelles, utilitzada per a l'alimentació del bestiar.

fendir *v tr* fendre.

fendre *v tr* 1 esberlar. 2 tallar l'aire o l'aigua.

fenici, **ícia** *a* i *s* relatiu o pertanyent a l'antiga Fenícia, situada a la Síria actual.

fenomen *m* 1 tret o esdeveniment que es pot observar. 2 fet o cosa extraordinària.

fenomenal *a* 1 que constitueix un fenomen. 2 extraordinari.

fer 1 *v tr* 1 donar existència a alguna cosa. *Fer una gran obra.* 2 crear. *Déu va fer l'home.* 3 parir. *L'egua ha fet un poltre.* 4 pondre. *La tortuga fa molts ous.* 5 florir. *El roser ha fet tres roses.* 6 produir, donar. *Aquesta pomera fa bones pomes.* 7 dir, exclamar. *"Ep, vine", va fer ell.* 8 manifestar, expressar. *Va fer les seves reclamacions.* 9 creure, suposar. *Li faig uns vuit anys.* 10 cuinar. *Fer una paella.* 11 formar, donar una forma determinada a un material. *Fer una escultura.* 12 realitzar, efectuar. *Fer un esternut.* 13 practicar. *Fer música.* 14 arranjat de manera escaïent. *Fer els llits.* 15 netejar. *Fer els plats.* 16 ocasionar, possibilitar. *Fes que se'n surtin.* 17 nomenar. *L'han fet director general.* 18 mesurar (tant). *La paret fa quatre metres.* 19 adquirir, obtenir. *Fer compres.* 20 desenvolupar. *Fer músculs.* 21 ser, una cosa, d'una manera determinada. *Com fa, l'"Oda a la Pàtria"?* 22 imitar. *El nen feia el que veia.* 23 (impersonal) produir-se una manifestació meteorològica. *Fer vent.* 24 (impersonal) haver transcorregut tant de temps. *Fa dos anys que no en sé res.* || *v intr* obrar en una certa manera. *Vaig fet.* || *v pron* 1 desenvolupar-se. *Com s'ha fet, aquest vailet.* 2 adaptar-se, acostumar-se. *Ens hem de fer a la situació.* 3 tractar-se (amb algú). *No em faig amb els oncles.* || **anar fent** *loc verb* 1 anar vivint. 2 anar treballant. || **f. a** fer per a. || **f. amb** adir-se. *Això no fa amb el que deies.* || **f. com si** aparentar. *Fer com si dormís.* || **f. de** exercir el propi ofici. *Fer de fuster.* || **f. de les seves** cometre malifetes ja acostumades. *Aquest nen sempre fa de les seves.* || **f. f.** obligar a fer. *Fer-li fer els deures.* || **fer-la** 1 abs fer una malifeta. *Ja l'ha fet!* 2 cometre un greu error. *Avui l'he feta, a la feina.* || **f. per a** adir-se, convenir. *Aquest vestit no fa per a tu.* || **fer-se'n** (d'una cosa) ser molt sensible al

fer

que diuen o fan els altres. *Se n'ha fet molt, del que li has explicat.* || **fer-s'hi** acostumar-s'hi. *Encara no m'hi he fet, al barri.* || **f. tard** arribar massa tard en un lloc. || **fet i fet** al capdavant, a fi de comptes. *Fet i fet no és pas tan difícil.* || **si fa no fa** més o menys, aproximadament.

fer², **a a 1** salvatge, no domesticat. *Gall fer. 2 esp* dit dels mamífers d'instints carnisseros. || **cuca fera** animal fabulós.

fera f 1 animal fer 1 i 2. 2 *fig* persona de molt mal geni.

feraç *a* fèrtil.

feredat *f* horror.

ferest, **a a 1** feréstec. 2 horrorós.

feréstec, **ega a 1** fer 1. 2 esquerp. 3 *fig* abrupte, salvatge (parlant d'un indret).

fèretre *m* caixa per a enterrar un mort.

ferida f 1 lesió en un cos viu que produeix solució de continuïtat dels seus teixits. 2 *fig* fet que causa dolor moral.

feridura *f* apoplexia.

ferir v tr 1 produir una ferida. 2 *escometre. 3 fig* ofendre, agreujar. || *v pron* sofrir un atac d'apoplexia.

ferit, ida a i s 1 que ha estat ferit. 2 que ha sofert feridura.

ferm, a a 1 que no cedeix amb facilitat a una força exterior. *L'empenyien, però es mantenia ferm.* 2 que no trontolla. *Una paret ferma.* 3 segur, cert, definitiu, irrevocable. *Decisió ferma.* 4 *fig i fam* excel·lent, magnífic. *Una gent molt ferma.* 5 (amb ús adverbial) que té solidesa i estabilitat. *Aguantar-se ferm.* || **de f. loc adv** sense vacil·lar, sense dubtar. *S'hi han posat de ferm.* || **en f. loc adv** en condicions definitives. *Un acord en ferm.*

fermall m 1 lligam, peça de subjecció. 2 *esp* joc de ganxo i anella per a subjectar una cosa, *esp* un vestit.

fermar v tr 1 lligar alguna cosa a una altra perquè no se'n pugui separar. 2 lligar algú o alguna bèstia a un lloc perquè no fugi.

ferment m agent que pot produir una fermentació.

fermentació f reacció química efervescent per l'acció de certs agents.

fermentar v intr sofrir fermentació. || *v tr* produir fermentació.

fermesa f qualitat de ferm.

feroç *a* cruel i molt agressiu.

ferocitat f qualitat de feroç.

ferotge *a* feroç.

ferradura f peça semicircular de ferro que es clava a la peüngla d'un animal per tal de protegir-la.

ferralla f restes de ferro vell, de rebuig.

ferramenta f 1 conjunt d'objectes o peces de ferro. 2 *fig i fam* dentadura.

ferrar v tr 1 guarnir de ferro. 2 posar una o més ferradures.

ferrat, ada a 1 guarnit de ferro. 2 amb ferradura. 3 dit de l'ou fregit.

ferreny, a a 1 de complexió, caràcter, etc. fort i ferm. 2 *p ext* adust, sorrut.

ferrer, a s que treballa el ferro i en fa objectes.

ferreria f obrador de ferrer.

ferreteria f botiga d'objectes de ferro i d'altres metalls.

ferri m [angl] transbordador.

ferri, ferria a 1 de ferro. 2 *fig* dur, rigorós.

ferro m 1 metall blanc, dur, de símbol Fe. 2 tros de ferro 1. 3 nom de diferents eines utilitzades en diversos oficis.

ferrocarril m via de comunicació formada amb carrils, per on circulen els trens.

ferroviari, ària *a* relatiu o pertanyent al ferrocarril. || *s* persona que treballa al servei del ferrocarril.

fèrtil a 1 que produeix fruit o vegetació en abundància. 2 capaç de reproduir-se.

fèrtilitat f qualitat de fèrtil.

fèrtilitzant m adob que fertilitza la terra.

fèrtilitzar v tr fer fèrtil.

ferula f 1 palmeta. 2 tija que és lligada a una part del cos fracturada per tal d'immobilitzar-la.

ferum f 1 olor forta que fan els animals. 2 *p ext* olor desagradable, densa i forta.

fervent a fervorós.

fervor m [o f] 1 adhesió admirativa a una persona o a una cosa. 2 *esp* intensitat d'un sentiment religiós.

fervorós, osa a ple de fervor.

fes m casquet àrab en forma de con.

fesol m mongeta.

fesomia f fisonomia.

festa f 1 solemnitat per a celebrar alguna cosa. 2 acte organitzat per a esbargiment públic. 3 dia assenyalat com a no feiner. 4 [sovint en pl] afalac o carícia a algú. *Tots feien festes a l'infant.* || **fer f. loc verb** no anar a treballar. || **f. major** conjunt de solemnitats i de celebracions amb què una població o un barri destaquen la diada del seu sant patró. || **tenir f. loc verb** no haver d'anar a la feina o a l'escola.

festeig m acció o efecte de festejar.

festejar v tr 1 fer festes a algú, obsequiar-lo, homenatjar-lo. 2 celebrar una cosa amb una festa. 3 fer per obtenir (una cosa). *Hi ha molts que festegen aquest càrrec.* 4 tenir relacions amoroses, *esp* amb la intenció de casar-se.

festí m àpat de celebració d'una festa.

festiu, iva a 1 de festa. 2 alegre. *Un aire festiu.*

festival m 1 gran festa. 2 celebració periòdica de manifestacions artístiques o culturals.

festivitat f 1 dia d'una festa. 2 qualitat de festiu 1.

festuc m 1 arbre subtropical de llavors comestibles. 2 llavor d'aquest arbre.

fet m 1 acció de fer. *El fet d'estudiar.* 2 allò que ha estat fet. *Observem els fets.* 3 allò que és.

És un fet innegable. **ll de f.** *loc adv* en realitat, efectivament. **ll fer el f.** *loc verb* servir, ser prou útil. *Un martell fa el fet.* **ll fer el seu f.** *loc verb* fer el que li pertoca. *Ell escolta, però fa el seu fet.*

feta *f* acció assenyalada. **ll d'aquella f.** des d'aquella acció, des d'aleshores.

fetall *a* relatiu o pertanyent al fetus.

fetge *m* òrgan situat a la dreta de la cavitat abdominal, que segrega la bilis.

fètid, **a** *d'*olor repugnant.

fetiller, **a** *s* persona que practica la fetilleria.

fetilleria *f* conjunt de pràctiques màgiques que pretenen de servir-se de forces sobrenaturals.

fetixe *m* 1 objecte al qual és atorgat un poder sobrenatural. 2 amulet.

fetus *m* producte de la concepció dels animals vivípars des que surt de l'estat embrionari fins al part.

feu *m* domini de què era investit un senyor, per un sobirà o un senyor més poderós, amb obligacions i drets determinats.

feudal *a* relatiu o pertanyent a un feu o al feudalisme.

feudalisme *m* sistema medieval de governació basat en els feus.

fi *f* 1 punt o moment en què una cosa cessa o s'acaba. *Festa de fi de curs.* 2 última part d'una cosa. *Els exàmens són a la fi del curs.* **ll a la fi** *loc adv* després de tot. **ll al cap i la fi** *loc adv* després de tot. **ll en fi** *loc adv* 1 en resum. 2 en conclusió. **ll per fi** *loc adv* a la fi.

fi *m* objecte a què tendeix una cosa. **ll a fi de** *loc prep* per a, per tal de. **ll a fi que** *loc conj* perquè, per tal que.

fi³, **fi** *a* 1 dividit en partícules molt petites. *Sorra fina.* 2 molt prim. *Un bolígraf de punta fina.* 3 esvelt, delicat. *Cintura fina.* 4 molt suau. *Pell fina.* 5 molt pur. *Or fi.* 6 subtil. *Oïda fina.* 7 de bon gust. *Humor fi.* 8 ben educat. *Fi de maneres.* **ll estar fi** *loc verb* trobar-se bé (de salut). *Ahir no estava fi.*

fiable *a* digne de confiança.

fiança *f* 1 acció o efecte de fiar. 2 penyora que garanteix el compliment d'una obligació.

fiar *v tr* 1 confiar. 2 vendre a crèdit. **ll v pron** confiar, tenir confiança.

fiblada *f* 1 punxada de fibló. 2 sentida aguda comparable a la punxada d'un fibló.

fiblar *v tr* ferir amb fibló.

fibló *m* punxa que tenen alguns insectes, amb la qual poden picar.

fibra *f* 1 cadascun dels elements filiformes que entren en la composició dels teixits orgànics. 2 cadascun dels elements filiformes d'una floca.

fibrós, **osa** *a* que té fibres.

ficada *f* acció o efecte de ficar o de ficar-se.

ficar *v tr* 1 fer entrar una cosa dins una altra. *Ficar els mocadors al calaix.* 2 *fig* recloure (algú). *Ficar a la presó.* **ll v pron** 1 entrar dins un lloc

inedugament. *Si bades, se't fiquen a casa.* 2 intervenir inoportunament o ineducadament. *Sempre et fiques en embolics.* **ll f.** **culledra** *fig* intervenir. **ll f.** **el nas** *fig* i *fan* tafanejar. **ll ficar-se al cap** (alguna cosa) *fig* obstinar-s'hi.

fició *f* 1 acció de fingir. 2 allò que és fingit. 3 allò que és imaginat.

ficiu, **ícia** *a* de fició.

ficus *m* planta molt estimada com a ornamental, d'origen tropical i aclimatada aquí com a planta d'interior.

fidedigne, **a** *a* digne de fe o crèdit.

fideïcomis *m* dipòsit d'una cosa encomanada a la bona fe del dipositari.

fidel *a* 1 que no manca a la fe promesa. 2 lleial. 3 exacte. **ll s** persona que conserva la fe en les doctrines o en els dogmes que professa.

fidelitat *f* 1 qualitat de fidel. 2 qualitat de fidel 3 d'un aparell electrònic que reproduceix imatges o sons.

fideu *m* cilindre llarg i prim, massís, fet de farina, que es menja cuit. **ll (prim) com un f.** *fig* molt prim.

fideuada *f* plat de fideus, *esp* de fideus fins guisats amb peix. Designat sovint amb la pronúncia popular "fideuà".

figa *f* 1 fruit de la figuera, verd o morat. 2 *vulg* vulva. **ll f.** **de moro** fruit de la figuera de moro. **ll fer f.** defallir, perdre les energies. **ll pesar figures** *fig* fer becaines, adormir-se. **ll ser figures d'un altre paner** *fig* ser coses diferents d'aquelles de què es tractava.

figallor *f* primer fruit de certes varietats de figuera. **ll s** *fig* persona de poca salut, flasca.

figuera *f* arbre de fulles grans i fruit apreciat. **ll f.** **de moro** gran cactus de fruits punxosos i comestibles.

figura *f* 1 forma visible d'un cos. *Una figura circular.* 2 representació artística d'un cos. *El quadre representa un paisatge amb figures.* 3 superfície, cos. *Figures geomètriques.* 4 persona considerada com a personalitat. **ll figures retòriques** conjunt de recursos literaris, basats en l'associació d'idees abstractes amb idees concretes per comparació o substitució d'unes amb les altres.

figuració *f* acció o efecte de figurar.

figurant *s* actor que no té un paper parlat en una representació.

figurar *v tr* 1 representar una figura 1 i 2. *Els dibuixos figuraven cavalls.* 2 oferir l'aparença d'una cosa. *Els decorats figuraven un jardí.* 3 simular. *Va figurar que s'ho creia.* **ll v intr** 1 ser part (en un conjunt). *Aquells homes no figuren en el cens.* 2 tenir representació real o convencional (en un conjunt). *En aquest assumpte no tens per què figurar-hi.* **ll v pron** afigurar-se. *Em figuro que no vindrà.*

figurat, **ada** *a* 1 que té figura. *És un dibuix figurat.* 2 simular, no autèntic. *En escena hi havia una casa figurada.*

figuratiu

figuratiu, iva *a I* que serveix de figura o representació. **2** dit de l'art inspirat en la realitat externa i concreta (per oposició a "abstracte").

figuri *m I* figura humana dibuixada per tal de dibuixar-hi al damunt un vestit a fer. **2 p** *ext* dibuix d'aquest vestit.

fil *m I* cos de forma capil·lar, molt prim, flexible i de llargària indefinida, fet generalment de matèria tèxtil, que serveix per a cosir o fer teixits. **2** fibra. **3** enfilall. **4** tall d'eina o d'arma blanca. **5** carena (de serralada). **6** *fig* curs, evolució. **ll f. d'aire** *fig* corrent d'aire que passa per una esclètxa. **ll perdre el f. fig** perdre el curs lògic de les idees. **ll posar f. a l'agulla fig i fam** emprendre una feina. **ll tallar el f. fig** fer perdre el curs lògic de les idees o d'allò que era exposat.

fila *f I* conjunt de persones o coses posades l'una al costat de l'altra o l'una darrere l'altra. **2** aspecte d'una persona. **ll en f. índia loc adv** avançant l'un darrere l'altre.

filaberquí *m* maneta giratòria amb una broca a l'extrem, que serveix per a fer forats.

filagarsa *f* fils que pengen d'una roba.

filament *m I* cos filiforme. **2** fil metàl·lic que es fa incandescent en passar-hi el corrent elèctric.

filantrop, a *s* persona que s'agrada del gènere humà i que li vol bé.

filar *v tr I* reduir a fil **1. 2 fig** endevinar la intenció d'algu. **ll f. prim fig** valorar fins als petits detalls.

filat *m I* operació de filar i fil que en resulta. **2** reixat de filferro.

filatèlia *f* estudi dels segells de correus.

filatura *f* fabrica de filar.

filera *f* sèrie de persones o coses posades en línia recta.

filet *m I* franja o ratlla primes. **2** tros prim de carn desossada.

filferro *m* fil de ferro.

filharmònic, a *a* dit d'una orquestra, d'una entitat, que fomenta l'amor a la música. **ll s** persona amant de la música.

filiació *f I* lligam de parentiu que uneix els fills als pares. **2** conjunt de dades referents a una persona.

filial *a* propi de fill. **ll f** casa fundada per una casa mare.

filibuster, a *s* nom donat als pirates de les Antilles al segle XVII.

filiforme *a* de forma de fil.

filigrana *f I* obra decorativa feta amb fils metàl·lics. **2 fig** obra delicada i pulcra.

filipí, ina *a i s* relatiu o pertanyent a les Filipines.

filípica *f* discurs violent contra algu.

filis mot utilitzat en l'expressió **de filis loc adv** de bon humor.

filisteu, ea *a i s* dit d'un poble i dels seus indi-

vidus que s'establí a la costa de Palestina. **ll s fig** persona que només té en compte els interessos materials.

fill, a s I nom que rep una persona o un animal respecte al seus pares. **Pares i fills. 2** persona en relació a l'indret on és nat. **Era filla d'Alacant. ll f. natural** el nat de pares no casats. **ll f. polític** gendre. **ll filla política** nora. **fillastre, a s** fill o filla que el cònjuge d'algu ha tingut amb algu altre.

fillol, a s I persona en relació als seus padrins. **2** camí, rec, etc. que arrenquen d'un principal.

fil·loxera *f I* petit insecte que ataca l'arrel de la vinya. **2** malaltia causada per la fil·loxera **1.**

film *m [angl]* pel·lícula cinematogràfica.

filmació *f [angl]* acció o efecte de filmar.

filmar *v tr [angl]* enregistrar una pel·lícula cinematogràfica amb una càmera de filmar.

filmina *f [angl]* diapositiva.

filmoteca *f [angl]* col·lecció de pel·lícules cinematogràfiques.

filó *m* massa de mineral que ocupa una esquerdada de roca o d'un terreny.

filòleg, òloga *s* persona versada en filologia.

filologia *f* ciència que estudia les llengües en tota la seva diversitat de manifestacions.

filològic, a *a* relatiu a la filologia.

filosa *f ant* instrument per a filar a mà.

filòsof, a *s* persona versada en filosofia.

filosofar *v intr* raonar amb filosofia.

filosofia *f I* ciència dels principis i de les causes dels fenòmens. **2 fam** saviesa del qui sap suportar les vicissituds de la vida.

filosòfic, a *a* relatiu a la filosofia.

filtració *f* acció o efecte de filtrar o de filtrar-se.

filtrar *v tr* fer passar un líquid o un gas a través d'un filtre. **ll v tr, v intr i v pron fig** aplicat al fet de passar una notícia reservada, una informació, al domini públic.

filtre *m I* cos porós pel qual passa un líquid o un gas, tot deixant-hi les impureses. **2** beuratge màgic.

vimbrar *v intr* vibrar a intervals sota l'acció d'una força.

vimosi *f* estretor de l'obertura del prepuci que impedeix que en surti el gland.

final *a I* que és a la fi. **La línia final. 2** que constitueix la fi. **La part final. ll m I fi (f). 2 esp** desenllaç d'una obra literària, cinematogràfica. **Una final felix. ll f** prova última d'una competició. **La final del campionat.**

finalista *s* en una competició eliminatòria, el qui arriba a l'última prova.

finalitat *f* fi (*m*).

finalitzar *v tr* donar fi (*f*).

finalment *adv I* a la fi. **2** en conclusió.

finança *f [o f pl]* recursos econòmics d'un estat, d'una corporació.

finançament *m* acció o efecte de finançar.

finançar *v tr* proveir el capital d'un afer.

financer, a *a* relatiu a les finances. *ll s* persona que es dedica a la finança.

finar *v intr* morir.

finca *f* [esp] propietat immoble.

finès, esa *a i s* relatiu o pertanyent a un poble estès cap a la part oriental de la mar Bàltica. *ll m* llengua dels finesos.

finesa *f* qualitat de fi.

finestra *f* obertura en una paret per a donar entrada a la llum i a l'aire.

finestral *m* finestra gran.

finestrella *f* finestreta.

finestreta *f* obertura anàloga a una finestra en un vehicle o en un envà, vidriera, etc., d'un lloc on és atès algun servei al públic.

finestró *m* batent sobreposat a una finestra per impedir-hi el pas de la llum.

figingim *m* acció o efecte de fingir.

fingir *v tr I* simular. 2 existència imaginària.

finir *v tr* acabar, finalitzar.

finit, ida *a* que té límits definits.

finlandès, esa *a i s* relatiu o pertanyent a Finlàndia.

finor *f* finesa.

fins *prep* introdueix la designació d'allò que és el terme on arriba algú o alguna cosa sense ultrapassar-lo. *Pujar fins en aquell cim.* *ll adv* també, referint-se a una cosa no evident ni previsible. *Poden venir tots, fins ell.* *ll f. i tot* *loc adv* fins (*adv*).

fiord *m* braç de mar que penetra molt terra endins, entre muntanyes.

fira *f* concurrència en temps determinat d'un conjunt de venedors no estables. *ll de f. loc adv* *fig* inconsistent.

firaire *s* persona que freqüenta fires.

firal *m* recinte on hi ha una fira.

fireta *f* estris de cuina petits per a jugar-hi.

firma *f* signatura.

firmament *m* volta celeste.

firmar *v tr* signar. 2.

fisc *m* part del tresor públic dedicat a la recaptació d'impostos.

fiscal *a* relatiu o pertanyent al fisc. *ll s* persona que representa el ministeri públic als tribunals.

fiscalia *f* ofici i oficina del fiscal.

fiscalitzar *v tr I* subjectar al fisc. 2 *fig* sotmetre a vigilància minuciosa.

físic, a *a I* relatiu a les coses materials. 2 relatiu a la física. 3 relatiu al cos de l'home o dels animals. *ll s* persona versada en física. *ll m* aparença externa d'una persona.

física *f* branca de la ciència que estudia el món material, *esp* els fenòmens que no impliquen un canvi en la composició física dels cossos.

fisiologia *f* part de la biologia que tracta del funcionament dels òrgans.

fisiològic, a *a* relatiu a la fisiologia.

fisioterapeuta *s* persona versada en fisioteràpia.

fisioteràpia *f* ús terapèutic d'agents físics.

fisonomia *f* conjunt de les faccions d'una persona.

fisonomista *a* que té facilitat a recordar les fisonomies.

fissió *f* desintegració provocada d'un nucli atòmic pesant.

fissura *f* esquerda, clivella.

fitó *m* ornament a la vora d'un vestit o d'una roba.

fístula *f* conducte ulcerat que s'obre en la pell o en una membrana mucosa.

fit *m* fitó. *ll f. a f.* (o *de f. a f.*) *loc adv* fixament, amb la vista fixa. *El mirava (de) fit a fit.*

fità *f I* senyal que indica el límit d'un terreny, d'un territori. 2 senyal que marca trams de distància numerats a partir d'un origen sabut.

fitó *m* punt que hom vol tocar amb un projectil. *La fletxa es va clavar al mig del fitó.*

fitxa *f I* cadascun dels papers o cartolines en els quals hi ha inscrites dades sobre persones o coses, classificats per quan cal consultar-los. 2 peça en forma de moneda que és introduïda en certs mecanismes per tal de fer-los funcionar. 3 cadascuna de les peces de certs jocs.

fitxar *v tr I* omplir una fitxa. 1. 2 contractar una entitat esportiva els serveis d'un nou jugador.

fitxatge *m* acció o efecte de fitxar.

fitxer *m I* moble o caixa per a tenir-hi fitxes classificades. 2 en informàtica, bloc de dades a disposició de l'usuari.

fix, a *a I* col·locat en un lloc de tal manera que no se'n mogui. 2 establert en un indret determinat. *Domicili fix.*

fixació *f I* acció o efecte de fixar. 2 obsessió, dèria.

fixador, a *a i s I* que fixa. 2 que serveix per a fixar.

fixar *v tr I* fer permanent. *Fixar l'ortografia de la llengua.* 2 clavar. *Fixar un prestatge.* 3 enganxar. *Fixar les rajoles que ballaven.* 4 determinar, establir amb exactitud. *Fixar el preu.* *ll v pron* posar l'atenció en, adonar-se de. *Em fixo en tots els detalls.*

flabiol *m* flauta rústica.

flac, a *I* magre. 2 feble.

flaca *f* fal·lera.

flàccid, a *a* flonjo.

flacciditat *f* qualitat de flàccid.

flagell *m I* assot. 2 *fig* càstig.

flagel·lació *f* acció o efecte de flagel·lar.

flagel·lar *v tr I* assotar. 2 *fig* castigar.

flagrant *a* *fig* molt vistent, esclatant.

flairar *v tr I* olorar. 2 *fig* pressentir.

flaire *f* olor.

flaix *m I* aparell que per un instant produeix gran claror per a fer possible una fotografia. 2 notícia breu i sintètica.

flam *m* pastís en forma de con truncat.

flama *f I* massa gasosa en combustió, que, en forma de llengua lluminosa, es desprèn d'un

flamant

cos que crema. **2 fig** ardur apassionat. *Les flames del seu amor.*

flamant *a* molt nou, acabat d'estrenar.

flamarada *f* flama que s'alça i es consumeix amb rapidesa.

flamejar *v intr* **1** fer flama. **2 fig** agitar-se en l'aire una bandera. *ll v tr* fer cremar el licor amb què ha estat ruixada una menja.

flamenc, **a** i **s** **1** relatiu o pertanyent a Flandes. **2** dit de les coses típicament andaluses d'origen gitano. *ll m 1* dialecte del neerlandès parlat a gran part de Bèlgica. **2** ocell de potes i coll molt llargs, bec corbat i plomatge blanc i rosat.

flamíger, **a** flamejant.

flanc *m* 1 parts laterals del cos. **2** ala d'un exèrcit. **3 p ext** costat.

flanquejar *v tr* cobrir o córrer pel flanc.

flaquejar *v intr* mancar de força, fluixejar.

flaquesa *f* feblesa moral, de caràcter.

flascó *m* recipient petit de coll estret. *Un flascó d'aigua de colònia.*

flassada *f* manta, *esp* per al llit.

flastomia *f* blasfèmia.

flat *m* acumulació molesta de gasos als budells o a l'estómac.

flatulent *a* que pateix o que causa flatulència.

flauta *f* instrument musical de vent, consistent en un cilindre buit i amb forats que l'interpret tapa o destapa amb els dits. Si el músic hi bufa per un extrem i a través d'un bec, es tracta de la **f. dolça** o **f. de bec**. Si hi bufa per un forat lateral, es tracta de la **f. travessera**. *ll s* flautista.

flautista *s* persona que toca la flauta.

flebitis *f* inflamació d'un segment del sistema venós.

fleca *f* forn i botiga de pa.

flectir *v tr* encorbar a poc a poc.

flegma *f* **1 fig** temperament calmos i apàtic. **2** mucositat segregada per les vies respiratòries.

flegmàtic, **a** *a* que té flegma.

flegm *m* inflamació purulenta i dolorosa del teixit conjuntiu.

flequer, **a** *s* forner de pa.

fletxa *f* **1** tija amb punxa llançada amb arc o ballesta. **2** senyal indicador en forma de fletxa **1**. **3** punxa d'un edifici.

fleuma *a* i *s* persona sense fermesa.

flexibilitat *f* qualitat de flexible.

flexible *a* **1** que pot corbar-se amb facilitat i sense rompre's. **2 fig** de caràcter fàcil d'adaptar a les circumstàncies.

flexió *f* acció o efecte de flectir.

flexionar *v tr* doblegar, flectir.

floc *m* **1** petit manyc de roba, de fil o de ploma. **2** petita porció de neu. **3** borla o petit adorn de passamaneria.

flonjo, **a** *a* tou i esponjós. *La molla del pa es ben flonja.*

flor *f* **1** part de les plantes que conté els òrgans de reproducció. **2 fig** la part millor d'una

cosa. **3 fig** paraula o frase galant. *ll a f, de loc adv* a la superfície de. *A flor d'aigua.* *ll en f, loc adj* florit. *Un ametller en flor.* *ll la f, i nata fig* la flor **2**. *ll ser flors i violes fig* i *fam* ser agradable i fàcil.

flora *f* conjunt de plantes d'una regió. *ll f, intestinal* conjunt de bacteris del budell gros.

floració *f* formació de les flors d'una planta.

floral *a* relatiu o pertanyent a les flors.

florient *a* **1** que està en flor. **2 fig** pròsper.

florera *f* atuell per a posar-hi flors.

floret *m* sabre d'esgrima.

floretta *f* flor **3**.

florí *m* nom de diferents monedes.

floricol *f* coliflor.

floricultor, **a** *s* persona que es dedica a la floricultura.

floricultura *f* art de cultivar flors.

florida *f* acció o efecte de florir.

floridura *f* vegetació microscòpica que es forma en la superfície d'alguns cossos.

florir *v intr* **1** fer flor les plantes. **2 fig** prosperar. *ll v pron* **1** cobrir-se de floridura. **2 fig** neguitejar-se i consumir-se, *esp* en una espèra llarga i inútil.

florista *s* persona que ven flors.

floristeria *f* botiga de florista.

florit, **ida** *a* **1** que té flors. **2 fig** dit de l'estil amb guarniments retòrics.

floronco *m* furúncol.

flota *f* **1** colla. **2** conjunt de naus d'una mateixa pertinença.

flotador *m* cos flotant per a sostenir-se en la superfície de l'aigua.

flotant *a* que flota.

flotar *v intr* surar.

flotilla *f* flota petita.

fluctuació *f* acció o efecte de fluctuar.

fluctuar *v intr* **1** moure's com damunt una onada. **2 fig** vacil·lar. **3 fig** sofrir variacions.

fluid, **a** *a* **1** que flueix. **2** dit de l'estil àgil i fàcil. *ll m 1* líquids i gasos. **2** corrent elèctric. **3** magnetisme.

fluidesa *f* qualitat de fluid.

fluir *v intr* **1** córrer un líquid. **2 fig** sortir amb facilitat.

fluix¹ *m* líquid que surt d'un cos vivent. *Un fluix de sang.*

fluix² *adv* sense força. *Parlava molt fluix.*

fluix³, **a** *a* **1** que no tiba. *Una corda fluixa.* **2** mancat de força. *Un vent fluix.* **3 fig** de qualitat deficient. *Un programa fluix.*

fluixedat *f* fluixesa.

fluixejar *v intr* mostrar-se més o menys fluix.

fluor *m* element gasós i verdós, de símbol F.

fluorescència *f* propietat de certs cossos d'emetre llum quan són exposats a certs raigs.

fluorescent *a* que té fluorescència. *ll a i m* dit de certs llums elèctrics tubulars.

fluvial *a* relatiu o pertanyent als rius.

flux *m* **1** moviment al qual segueix un altre. **2**

esp marea alta. **3** transport d'energia per conducció o radiació.

fòbia *f* aversió molt forta.

foc *m* **1** despresa de calor i de llum per la combustió d'un cos. **2** foguera. **3** fogó **1** i **2**. **4** incendi. **5** descàrrega d'una arma de foc. **6** *fig* ardor de sentiments. **||** **estar entre dos focs** *fig* estar en una situació conflictiva. **||** **fer f. 1** encendre un foc **2**. **2** disparar. **||** **f. d'encenalls** *fig* cosa de poca durada. **||** **focs artificials** (o **d'artifici**) focs pirotècnics amb efectes lluminosos i sonors. **||** **jugat amb f.** *fig* vorejar amb imprudència el perill. **||** **obrir f.** disparar.

foca *f* mamífer marítim i carnívor, de membres curts, bon nedador, que habita en mars freds.

focus *m* **1** punt del qual sembla provenir un feix de raigs diversos. **2** *fig* fogar **2**. **3** llum potent que concentra la seva intensitat.

fofo, *a* [esp] tou, poc consistent.

fogar *m* **1** en un aparell d'escalfar, lloc on hi ha el foc. **2** *fig* punt d'irradiació.

fogassa *m* pa gros, rodó i aplanat.

fogatge *m* impost percebut, dels segles XIV al XVII, per cada casa habitada.

fogó *m* **1** fogar **1**, *esp* d'una cuina de carbó o de llenya. **2** en les cuines a gas o elèctriques, cadascun dels punts per on s'encén. **3** recipient portàtil apte per a coure menjar.

fogonada *f* **1** combustible que crema en un fogar, en un fogó, en una caldera. **2** flama que desprèn una càrrega de pólvora inflamada.

fogós, *osa* *a* *fig* ple de foc, d'ardor.

fogot *m* *pl* acalorament excessiu, sufocació.

fogejar *v* *tr* sotmetre al foc **1**.

foguer, *a* *a* que serveix per a fer foc **1**.

foguera *f* munt de matèries combustibles quan cremen.

foguerada *f* **1** foc de molta flama. **2** *fig* apassionament molt fort.

foia *f* gran depressió geològica.

foie-gras *m* [fr] pasta feta amb fetge d'oca o d'ànec.

folgar *v* *intr* **1** fer festa, no treballar. **2** venir ample.

folgat, *ada* *a* **1** que ve ample. **2** *fig* benestant.

foli *m* full gran de paper.

folk *m* [angl] música i cançó de caràcter popular tradicional.

folklore *m* [angl] **1** conjunt de tradicions populars. **2** estudi d'aquestes.

folkloric, *a* *a* [angl] relatiu al folklore.

foli, *a* *a* i *s* boig.

foliar *v* *intr* *vulg* fer l'acte sexual, copular.

follet *m* esperit entremaliat de moltes rondalles.

folia *f* bogeria.

folrar *v* *tr* cobrir una cosa per a donar-li més protecció, consistència o gruix.

folre *m* allò amb què és folrada alguna cosa.

folro *m* folre.

foment *m* acció o efecte de fomentar.

fomentar *v* *tr* *fig* promoure la creixença, el desenvolupament, d'alguna cosa.

fona *f* instrument per a tirar pedres amb força, a mà, amb una tira curta de cuir o d'altra matèria flexible.

fonament *m* **1** part subterrània de l'edifici, sobre la qual aquest descansa. **2** *fig* base. **3** *fig* element bàsic per a un judici.

fonamental *a* que serveix de fonament, de base.

fonamentalisme *m* en una doctrina religiosa i política, intolerància que ataca tota renovació o adaptació.

fonamentar *v* *tr* **1** posar els fonaments. **2** establir sobre fonaments.

fonda *f* casa on es dona menjar i allotjament per un preu convingut.

fondal *m* fondalada.

fondalada *f* depressió de terreny entre d'altres de més elevats.

fondària *f* profunditat.

fondejar *v* *intr* i *v* *tr* ancorar.

fondista *s* **1** persona que té una fonda. **2** esportista especialitzat en proves de fons.

fondo, *a* *a* profund. **||** *adv* amb profunditat.

fondre *v* *tr* **1** fer que un sòlid es converteixi en líquid per acció de la calor. *Fondre ferro*. **2** dissoldre un sòlid en un líquid. *Fondre un terrós de sucre en cafè*. **3** *fig* assimilar, incorporar. *La ciutat ha sabut fondre sense problemes una nombrosa immigració*. **||** *v* *pron* **1** convertir-se un sòlid en líquid per la calor. *El ferro es fon*. **2** cremar-se un filament elèctric. *La bombeta s'ha fos*. **3** *fig* consumir-se molt ràpidament. *Els estalvis s'han fos*. **4** *fig* desaparèixer sense saber com. *Tota la gentada s'ha fos*.

fondue *f* **1** plat d'origen suís, amb formatge barrejat amb vi blanc, que se serveix calent i on els comensals suquen pa. **2** plat a base de carn tallada a daus que els comensals couen en oli.

fonedís, *issa* *a* que es fon o desapareix amb facilitat. **||** **fer-se** *f.* desaparèixer.

fonema *m* so vocal o consonàntic d'una llengua.

foneria *f* fàbrica on fonen metalls.

fonètic, *a* *a* relatiu o pertanyent a la veu humana, als sons del llenguatge.

fonètica *f* part de la lingüística que estudia els sons.

fong *m* vegetals sense clorofil·la que es reproduïxen per espores asexuals. Comprèn tant els bolets com els tipus de vegetació causants de la floridura.

fònic, *a* *a* pertanyent a la veu o al so.

fonògraf *m* aparell que reproduïx els sons enregistrats en un cilindre o disc.

fonoll *m* planta molt olorosa, utilitzada com a condiment.

fons *m* **1** part inferior d'una cavitat, d'un recipient. *El fons de l'ampolla*. **2** superfície sòlida a la part inferior d'un corrent d'aigua. *El fons del*

font

mar. 3 p ext fondària. Tres metres de fons. 4 part oposada a l'entrada. El fons de la cova. 5 esp superfície sobre la qual hi ha pintades figures. 6 fig part més essencial d'una cosa. Arribar al fons de la qüestió. 7 diners disponibles. Comptar amb prou fons per l'empresa. 8 resistència física d'un esportista als esforços duradors. És un davanter hàbil, però li falta fons. ll a f. loc adv amb profunditat. Estudiar a fons. ll en el f. loc adv considerant-ho en essència. En el fons és un bon home.

font *f* 1 raig d'aigua subterrània que brolla de la terra. 2 construcció d'obra o de metall amb canals o aixetes per on l'aigua surt. *La font de Canaletes.* 3 fig origen o causa d'una cosa. *Els diners eren la font de la discòrdia.* **fora**¹ *adv* 1 a l'exterior *Ha sortit a fora.* 2 fig i fam en zona rural. *Volia fugir de la ciutat i viure fora.* 3 utilitzat tot sol indica el desig de treure o d'excloure algú o alguna cosa. *N'estic tip, d'aquesta gent. Fora!* ll **fer f.** loc verb treure, expulsar. *Fer fora els invasors.* ll **f. de sèrie** loc adv excepcional. ll **f. de si** loc adv alienat per una emoció o una passió. *Era fora de si de tanta alegria.*

fora² *prep* llevat, excepte. *Vindran tots, fora la sogra.*

forà, **ana** *a* de fora, extern.

forabord *m* 1 motor amovible que pot ser col·locat a la popa d'una embarcació per tal de propulsar-la. 2 embarcació amb aquesta mena de motor.

foradar *v tr* fer un forat.

foradat, **ada** *a* que té un o més forats.

foragitar *v tr* expulsar.

forassenyat, **ada** *a* fora de seny.

foraster, *a* i *s* que no és natural de la població on és.

forat *m* 1 obertura que travessa un cos. 2 obertura que es fica en un cos. *Fer un forat al tauló amb una barrina.* 3 fig indret amagat. ll **fer f.** fig exercir un efecte considerable. ll **tapar un f.** fig cobrir una pèrdua econòmica.

forc *m* 1 distància, que serveix de mida, entre els extrems dels dits polze i índex amb la mà oberta. 2 treua on se subjecten per les cues alls, cebes, etc.

forca *f* 1 instrument format per un pal amb dues o més puntes que serveix per a regirar o apilotar palla, herba, etc. 2 instrument format per una barra paral·lela a terra, fixada a un o dos suports, de la qual penja una corda amb un nus escorredor que escanya els condemnats. ll **la quinta f.** fam indret molt llunyà.

força¹ *f* 1 qualitat de fort. *Aquest home té força.* 2 capacitat d'esforç. *Tenir força per a vèncer les dificultats.* 3 capacitat de vèncer una resistència. *Empènyer amb força.* 4 fig intensitat. *La pluja cau amb força.* 5 [sovint en pl] vigor físic o moral. *Davant les adversitats, em manquen les forces.* 6 conjunt de gent armada. 7 violència

física. *El va expulsar per la força.* 8 violència moral, coacció. *Ho haurà de fer per força, atesa la situació.* ll **a f. de loc** *prep* amb l'ús intens de (referint-se a allò que actua com a mitjà). *Obtenir-ho a força de pressions.* ll **per la f.** loc *adv* 1 sofrint força o violència. *M'hi han obligat per la força.* 2 exercint força o violència. *L'han obligat per la força a cedir del tot.*

força² *adv* molt, en gran quantitat, en quantitat considerable. *M'agrada força.*

forçar *v tr* 1 fer cedir a la força. 2 portar a un grau excessiu. 3 constrènyer, obligar.

forçat, **ada** *a* 1 fet sotmetent-se a una força. 2 no espontani, falsejat.

forcejar *v intr* fer força per a vèncer una resistència o una força contrària.

fòrceps *m* mena de tenalles per a l'extracció de l'infant en els parts difícils.

forçós, **osa** *a* 1 que cal fer a la força. 2 *p ext* inevitable, indefugible.

forçut, **uda** *a* que té molta força muscular.

forense *a* relatiu o pertanyent al fòrum 2. ll **metge f.** metge adscrit a un jutjat, que fa autòpsies per a informació judicial.

forestal *a* relatiu o pertanyent al bosc. ll *s* guàrdia o guarda forestal.

forfollar *v tr* 1 remenar amb la mà un conjunt de coses barrejades. 2 moure una clau dins el forat del pany.

forfollejar *v tr* forfollar.

forja *f* 1 acció o efecte de forjar. 2 farga.

forjar *v tr* 1 treballar metalls amb un mall o martell. 2 fig idear, imaginar, planejar.

forma *f* 1 aparença externa d'una cosa. *Un paquet de forma estranya.* 2 contorn d'una cosa. *Una taula de forma rectangular.* 3 manera de procedir. *Es comporta d'una forma estranya.* 4 manera d'expressar el pensament. *Parlar de forma entenedora.* 5 motlle per a donar una figura determinada a allò que hi és ficat. 6 hostia per a consagrar. 7 motlle per a eixamplar una sabata. 8 condició física en què es troba un esportista. *Aquest atleta està en forma.* ll **no haver-hi f.** no haver-hi manera.

formació *f* 1 acció o efecte de formar o de formar-se. 2 coneixements o estudis d'una persona. 3 disposició afilerada de gent.

formal *a* 1 relatiu a la forma. 2 que té formalitat 3. *Un home molt formal.*

formalisme *m* subjecció excessiva a formes o formalitats.

formalitat *f* 1 regla convinguda. 2 requisit. 3 actitud seriosa, assenyada, digna de confiança, envers els altres.

formalitzar *v tr* donar la forma o formalitat exigida.

formar *v tr* 1 donar una determinada formació 2 moral o intel·lectual. 2 donar forma. 3 constituir. 4 afilerar tropes en una formació 3 determinada.

format *m* 1 dimensió d'un llibre o de qualse-

vol plec de paper. **2** *p ext* dimensió de la reproducció d'una imatge. **3** aspecte que caracteritza la composició d'una sèrie de dades informàtiques o d'un suport informàtic.

formatge *m* aliment obtingut qualant la llet.

formatgera *f* recipient constituït per una safata i una tapadora en forma de campana, per a guardar-hi el formatge.

formatiu, iva *a* que contribueix a formar, *esp* a donar formació **2**.

forment *m* blat de la millor mena.

fòrnica *f* nom enregistrat d'un conglomerat de paper i resina, utilitzat per a recobrir i impermeabilitzar superfícies de fusta.

formidable *a* **1** temible. **2** extraordinari, extrem (sovint expressant admiració).

formiga *f* insecte de mandíbules molt fortes, que nia socialment en formiguers.

formigó¹ *m* sensació molesta comparable a la de sentir formigues corrent sobre la pell.

formigó² *m* mescla de pedres menudes i morter de calç i sorra.

formigonera *f* **1** màquina consistent en un dipòsit rotatori on es barregen amb aigua els elements del formigó (article **2**). **2** camió que duu al damunt una formigonera **1**.

formigueig *m* acció o efecte de formiguejar.

formiguejar *v intr* **1** experimentar formigó (article **1**). **2** bellugar-se una gran multitud d'éssers vivents.

formiguer *m* **1** conjunt de galeries on habita una colònia de formigues. **2** *fig* lloc on formiguen éssers vivents.

formol *m* solució utilitzada com a desinfectant o per a la conservació de teixits animals morts sense que es corrompin.

formós, osa *a* bell, de formes belles.

fórmula *f* **1** forma establerta o exigida d'expressar o fer alguna cosa. **2** regla o principi expressat en signes algebriques. **3** expressió simbòlica de la composició d'una substància. **4** recepta mèdica a preparar en farmàcia. **5** cadascuna de les categories establertes per als cotxes en les curses. *Fórmula 1*.

formular *v tr* **1** expressar segons fórmula **1**. **2** fer fórmules **2** i **3**.

formulari *m* recull de fórmules **2**, **3** i **4**.

forn *m* **1** lloc clos dins el qual es produeix una temperatura molt alta, adequada per a produir la transformació volguda d'allò que hi és introduït. **2** *esp* fleca. **3** *fig* lloc on fa molta calor. *Aquesta casa és un forn*.

fornada *f* **1** quantitat de coses que es couen d'una vegada en un forn. **2** *fig* promoció, sèrie distinta de les altres.

fornal *f* forn de ferrers i metal·lúrgics.

fornar, a *s* persona que fa o ven pa.

fornicar *v intr* tenir còpula carnal fora del matrimoni.

fornícula *f* espai buit en una paret per a posar-hi una imatge o un objecte decoratiu.

forniment *m* acció o efecte de fornir.

fornir *v tr* **1** proveir del necessari. **2** lliurar en prou quantitat. **3** subministrar.

fornit, ida *a* d'ossos i músculs forts i ben desenvolupats.

forquilla *f* **1** estri de dues, tres o quatre puntes que serveix per a punxar o recollir la vianda i dur-la a la boca. **2** part d'una bicicleta o d'una motocicleta que uneix les rodes al quadre.

forrellat *m* tanca per a porta o finestra consistent en una barra de ferro que es fica en unes argolles fixes, de les quals una és al muntant.

fort¹ *m* **1** la part més forta d'una cosa. **2** cosa que constitueix l'especialitat d'algú, allò que més domina. **3** obra fortificada de defensa, en forma d'edifici o de conjunt d'edificis. **ll m i f** persona forta. *Els forts sempre guanyen*.

fort² *adv* amb força. *Cargolar fort*.

fort³, a **1** que té potència. *Veü forta*. **2** que té resistència. *Paret forta*. **3** que actua amb intensitat. *Una propaganda forta*. **4** vigorós, robust. *Un home fort*. **ll fer-se f. 1** (en un lloc) establir-s'hi amb fermesa. **2** (en una actitud, en una opinió) entossudir-s'hi, obstinar-s'hi.

fortalesa *f* **1** qualitat de fort. **2** plaça fortificada. **3** castell.

fortí *m* fort (article **1**, accepció **3**) petit.

fortificació *f* **1** acció o efecte de fortificar. **2** obra militar defensiva.

fortificar *v tr* **1** enfortir. **2** defensar amb fortificacions.

fortor *f* **1** pudor forta. **2** gust molt fort.

fortuït, a *a* que s'esdevé per atzar.

fortuna *f* **1** divinitat mitològica que distribuïa a cegues el bé i el mal. **2** sort. *Tenir la fortuna d'aprovar*. **3** conjunt de béns posseïts per algú, *esp* quan són abundants. *Aquesta família té una fortuna*. **ll per f.** per sort.

forum *m* **1** a les antigues ciutats romanes, plaça on eren tractats els afers públics. **2** *p ext* reunió àmplia per a debatre afers d'interès públic.

fosa *f* acció o efecte de fondre.

fosc, a **1** privat del tot o en part de claror. *Una nit fosca*. **2** de color poc viu, que tira a negre. *El marró és fosc*. **3** *fig* dit de les coses difícils de percebre. *Una veü fosca*. **ll a**

entrada (o **boca**) **de f.** en fer-se fosc, en fer-se de nit. **ll fer-se f.** vesprejar, fer-se de nit. **ll f. com** (o **més f. que**) **la gola del llop** *fig* molt fosc, amb obscuritat absoluta.

fosca *f* manca de llum o claror. *La fosca de la nit*. **ll a les fosques** *loc adv* **1** sense llum. **2** sense veure-s'hi.

foscor *f* **1** qualitat de fosc. **2** espai o indret fosc.

foscúria *f* fosca.

fosfat *m* sal o ester de l'àcid fosfòric.

fòsfor *m* element no metàl·lic, sòlid, groguenc, fosforescent i inflamable, de símbol **P**.

fosforescència

fosforescència *f* propietat d'emetre llum sense calor sensible.

fosforescent *a* que té fosforescència.

fosquejar *v intr* fer-se fosc.

fossa *f I* clot excavat a la terra per a enterrar-hi cadàvers. **2** gran depressió geològica. **3** nom donat a algunes cavitats del cos humà i del d'alguns mamífers. **II f. nasal** cadascuna de les fosses 3 situades sobre la cavitat bucal.

fossar *m* cementiri.

fossat *m* vall (article 1), excavació defensiva.

fòssil *a i m I* cos enterrat i petrificat en els antics dipòsits sedimentaris de l'escorça terrestre. **2 fig** persona o situació molt antiquades.

fossilitzar *v pron* esdevenir fòssil (usat també en sentit *fig*).

fotesa *f* cosa de molt poca importància.

fòtil *m I* moble o accessori manejable. **2 fig** minúcia, petitesa, cosa insignificant.

fortimer *m vulg* abundància, gran quantitat.

foto *f* fotografia 2.

fotocòpia *f* reproducció fotogràfica d'un document, d'una fotografia 2 original.

fotocopiadora *f* aparell per a obtenir fotocòpies.

fotocopiar *v tr* fer fotocòpia.

fotogènic, **a** *a fig* que sol sortir bé quan és fotografiat.

fotògraf, **a** *s* persona que practica la fotografia.

fotografia *f I* art de produir imatges per l'acció de la llum sobre superfícies especialment preparades. **2** imatge produïda amb aquest art.

fotografiar *v tr* reproduir per mitjà de la fotografia 1.

fotogràfic, **a** *a* relatiu o pertanyent a la fotografia.

fotograma *m* cadascuna de les imatges d'una pel·lícula cinematogràfica.

fotogratat *m I* procediment per a fer gravats sobre plaques preparades per mètodes fotogràfics. **2** gravat que se n'obté.

fotolit *m* clixé per a imprimir.

fortòmetre *m* instrument per a mesurar la intensitat de la llum.

fotonovel·la *f* narració amb fotografies juxtaposades i comentades.

fotosfera *f* capa de la superfície del Sol.

fotosíntesi *f* assimilació d'anhidrid carbònic per un procés que depèn de la llum.

fotre *v tr vulg I* fer. *Què fots?* 2 entabanar, enganyar. *No em fotràs pas.* 3 perjudicar. *El volen fotre.* 4 llençar, tirar. *Fot-ho a terra.* 5 pegar. *Fotre-li una bufetada.* 6 posar, aplicar. *Fotem-ho aquí mateix.* 7 tenir relació sexual amb algú. 8 robar. *M'han fotut el cotxe.* **II v intr** copular. **II v pron I** riure's, burlar-se. *Fotre's del mort i de qui el veïlla.* 2 fastiguejar-se. *Fotre's de fàstic.* 3 ser totalment indiferent una cosa. *Se'n fot, d'això.* 4 menjar, beu-

re. **II fotre!** (o **fo!**, o **no fotis!**, o **no fotem!**, o **no foteu!**) *vulg* exclamacions de sorpresa o de contrarietat. **II f. el camp** *fig* anar-se'n.

fortut, **uda** *a I* difícil, enrevessat. **2** malalt, decaïgut. **3** trencat, espallat.

fox-terrier *m [angl]* gos de pelatge dur, blanc amb clapes negres o fosques.

fra *m* forma abreujada del mot "frare", utilitzada davant de nom propi. *Fra Joan.*

frac *m* peça de vestir amb mànigues i faldons, que per davant arriba només a la cintura.

fracàs [*pl -assos*] *m* resultat del tot dolent (oposat a "èxit").

fracassar *v intr* sofrir un fracàs.

fracassat, **ada** *a* frustrat, fallit.

fracció *f I* acció de dividir en parts. **2** part d'un tot presa a part. **3** quocient indicat de dues expressions algebraïques.

fraccionar *v tr* dividir en parts o fraccions 2.

fraccionari, **ària** *a I* relatiu o pertanyent a les fraccions. **2** que constitueix una fracció.

fractura *f I* ruptura. **2 esp** ruptura violenta d'un os o d'un lligament.

fracturar *v tr* produir una fractura.

fragància *f* perfum, bona olor.

fragant *a* olorós, perfumat.

fragata *f I* ant nau de tres pals. **2** modernament, tipus de vaixell de guerra lleuger.

fràgil *a I* que es trenca amb facilitat. **2 fig** que cedeix amb facilitat a les temptacions.

fragilítat *f* qualitat de fràgil.

fragment *m I* tros d'una cosa trencada. **2** part d'una obra citada en una altra.

fragmentar *v tr* dividir en fragments.

fragor *m* (o *f*) estrèpit.

fragos, **osa** *a* abrupte, de mala petja.

franc, **a** *a I* dit del llenguatge barrejat que serveix de mitjà d'expressió rudimentari, però eficaç. **2** de condició lliure. **3** alliberat de certes càrregues o obligacions. **4** que expressa sense reserves ni dissimulacions. **5** que no és dubtós. **II adv** amb franquesa. **II a i s** natural de l'antiga Gàl·lia. **II m** unitat monetària de França, Bèlgica, Suïssa i altres països. **II de f.** sense pagar. **II port f.** port en què les mercaderies no paguen drets o tributs de duana.

francament *adv* amb franquesa.

francès, **esa** *a i s* relatiu o pertanyent a França. **II m** llengua romànica formada a França.

francesilla *f [esp]* petita despesa desacomunada, per a permetre's un petit gust extraordinari.

franciscà, **ana** *a* relatiu a sant Francesc d'Assís i als religiosos que segueixen la seva regla.

francaçmaçó, **ona** *s* persona que pertany a la francaçmaçoneria.

francaçmaçoneria *f* associació amb propòsits filantròpics i fraternals subjecta a ritus i formalismes especials.

francitirador, **a** *s I* combatent que no pertany

a cap exèrcit regular. **2** persona que actua amb certa efectivitat pública sense emparar-se en cap partit o associació.

franel·la *f* teixit lleuger de llana.

franja *f* **1** adorn en forma de banda sobreposada. **2** *p* ext llenca.

franqueig *m* acció de franquejar **2**.

franquejar *v* *tr* **1** afranquir. **2** pagar l'import d'una tramesa postal, posar-hi els segells de correu necessaris. **3** travessar un pas, una entrada. *ll* *v* *pron* tractar-se amb franquesa.

franquesa *f* qualitat del qui és franc en el tracte, en l'expressió.

franquícia *f* exempció del pagament de drets en certs serveis públics.

franquisme *m* règim dictatorial implantat a tot l'estat espanyol, de 1939 a 1975, pel general Francisco Franco (1892-1975).

frare *m* religiós de certs ordes.

fraret *m* ocell de bec triangular i plomatge negre i blanc, que habita a les costes.

frase *f* **1** proposició o conjunt de proposicions coordinades. **2** exposició que té un sentit complet. **ll** **f.** **feta** expressió d'ús corrent en una llengua.

fratern, **a** *a* relatiu o pertanyent als germans.

fraternal *a* propi de germans.

fraternitat *f* germanor.

fraternitzar *v* *intr* tractar-se o unir-se com germans.

fratricida *s* persona que comet un fratricidi.

fratricidi *m* mort d'una persona causada per un seu germà.

frau *m* engany fet a algú per procurar-se algun avantatge en detriment d'ell.

fraudent, **a** *a* **1** relatiu al frau. **2** que usa el frau. **3** fet amb frau.

fraula *m* maduixa.

fre *m* **1** instrument de ferro que es posa a la boca de les cavalleries i al qual van lligades les regnes. *El cavall mossega el fre.* **2** mecanisme capaç d'alentir o d'aturar la marxa d'una màquina. *Els frens de la bicicleta.* **3** plec membranós que limita el moviment d'un òrgan. *Fre de la llengua.* **5** *fig* contenció, moderació.

frec *m* fregament. **ll** **a** **f.** *loc* *adv* molt a la vora. *La bala li ha passat a frec.* **ll** **f.** **a** **f.** *loc* *adv* a frec.

fred¹ *m* [o *f*] **1** sensació produïda per la manca o per la pèrdua de calor. *Tenir fred.* **2** temps en què no fa gens de calor. *El fred de l'hivern.* **ll** **no fer (ni) fred ni calor** (una cosa) *fig* *i* *fam* resultar indiferent. *Li vaig donar la mala notícia, però no li va fer fred ni calor.*

fred², **a** *a* **1** de temperatura sensiblement més baixa que la del cos humà. *Una habitació freda.* **2** que no té el grau de calor normal o que convé. *Aquest menjar és fred.* **3** no escalfat. **4** *fig* mancat d'efecte. *Un acolliment fred.* **5** *fig* objectiu, desapassionat. *Cal un*

judici fred i precís. **ll** **sang freda** presència d'ànim, manca d'apassionament pertorbador.

No ens esverem i mantinguem la sang freda.

fredejar *v* *intr* fer més aviat fred. *Avui fredeja.*

fredolic, **a** *a* molt sensible al fred. *La meua germana és fredolica i sol abrigar-se bastant.* **ll** *m* bolet petit negrós i comestible.

fredor *ll* **1** qualitat de fred. **2** fred considerable de l'ambient.

frega *f* remei per a estimular la pell i que es fa fregant una part del cos.

fregada *f* operació de fregar.

fregadís [*pl* -issos] *m* fregament continuat.

fregall *m* manyoc d'alguna matèria aspra que serveix per a fregar.

fregament *m* acció o efecte de fregar.

fregar *v* *intr* moure's dues superfícies en contacte. **ll** *v* *tr* **1** tocar, passant, la superfície d'una cosa. **2** sotmetre una cosa al contacte continuat d'una altra que es fa moure sobre ella. **3** netejar amb un drap, amb un fregall. **ll** **fregar-se les mans** (l'una amb l'altra) **1** fer-ho per a escalfar-les. **2** fer-ho en senyal de satisfacció.

fregida *f* acció o efecte de fregir.

fregidora *f* atuell per a fer-hi bullir oli, amb una escorredora per a posar-hi aliments que són fregits per immersió.

fregir *v* *tr* coure en oli, en llard o en mantega bullents. **ll** *v* *pron* *fig* neguitejar-se molt.

fregit, **ida** *a* **1** cuit en oli, en llard o en mantega bullents. **2** *fig* exasperat. **ll** *m* menjar fregit.

freixe *m* arbre de fusta apreciada.

freixura *f* entranyes, *esp* pulmons.

frenada *f* acció o efecte de frenar.

frenar *v* *tr* **1** aturar o alentir amb el fre. **2** *fig* contenir, moderar.

frenesí [*pl* -ís] *m* frenesia.

frenesia *f* deliri, exaltació extrema.

frenètic, **a** *a* *i* *s* que té frenesia.

frenopatia *f* part de la medicina que estudia les malalties mentals.

frenopàtic, **a** *a* *psiquiàtric*.

frequència *f* **1** nombre de repeticions amb què es manifesta una cosa. **2** *esp* nombre de vibracions o d'oscil·lacions per unitat de temps.

frequènt *a* que es produeix sovint.

frequèntar *v* *tr* **1** anar sovint a un lloc. **2** fer sovint alguna cosa.

frequèntat, **ada** *a* dit d'un lloc on va sovint molta gent.

frequèntment *adv* amb freqüència, sovint.

fresa *f* eina amb punta cònica d'arestes tallants que serveix per a fer forats.

fresar *v* *tr* treballar amb una fresa.

fresc, **a** *a* **1** moderadament fred. *Un dia fresc.* **2** que no reté la calor del cos. *Un vestit fresc.* **3** recent. *Notícies fresques.* **4** que conserva totes les seves propietats inalterades. *Peix*

fresca

fresc. 5 *fig* que no s'immuta fàcilment. *Ell és un fresc, que no fa cas de res*. 6 *fig* que va a la seva i es desenten de responsabilitats. **dir-ne una de fresca** fer retrets a algú de manera desconsiderada. **ll en fresc** *loc adv* en lloc fresc. *Posar el cava en fresc*. **ll estar fresc** (o **ben fresc**) *fig* estar en una situació difícil de resoldre. **ll pintura al fresc** tècnica de pintura mural que recobreix la paret d'un arrebossat de calç i sorra i utilitza colors temprats amb aigua quan l'arrebossat encara és fresc.

fresca *f* 1 temps fresc. *Avui fa fresca*. 2 fred moderat, *esp* agradable si es té calor. *La fresca del vespre millora la calor del dia*.

frescal *a* fresc.

frescor *f* qualitat de fresc.

fresquejar *v intr* fer fresca.

fressa *f* soroll continuat.

fressat, ada *a* dit d'un camí freqüentat.

fretura *f* mancança d'alguna cosa necessària.

freturar *v intr* tenir fretura.

freu *m* estret entre dues costes.

fricandó *m* [fr] mena de guisat de carn amb suc.

fricatiu, iva *a* dit del so produït per la fricció de l'aire en passar entre dos òrgans bucal molt acostats.

fricció *f* 1 acció de fregar un cos amb un altre. 2 *fig* desacord, desavinença.

friccionar *v tr* sotmetre a una fricció. *Friccionar el tap*.

frígid, a *a* 1 molt fred. 2 poc sensible a l'excitació sexual.

frigorífic, a *a* que produeix fred. *ll m* refrigerador, nevera.

fris *m* 1 en l'arquitectura clàssica, franja horitzontal sota la cornisa del frontó. 2 *p anal* franja horitzontal de decoració.

frisança *f* estat del qui frisa.

frisar *v intr* i *v pron* impacientar-se vivament.

frisós, osa *a* que frisa.

frívol, a *a* 1 fútil. 2 que dona gran importància a les coses vanes.

frivolitat *f* acció o cosa frívola.

fronda *f* fullatge.

frondós, osa *a* que abunda en branques i fulles.

front *m* 1 part superior de la cara, entre les celles i el cuir cabellut. 2 *p ext* part anterior d'una cosa. 3 zona de contacte entre dos exèrcits enemics. *El regiment va al front*. 4 *fig* línia o superfície de separació entre dues masses d'aire distintes. **ll amb el f. alt** *loc adv* *fig* amb el cap alt, sense avergonyir-se. **ll f. a f. loc** *adv* cara a cara, davant per davant. **ll f. comú** actuació comuna de forces diferents per a aconseguir un objectiu comú.

frontal *a* relatiu o pertanyent al front.

fronter, a *a* dit de dos territoris que es toquen.

frontera *f* línia que separa dos territoris fronterers.

fronterer, a *a* situat prop del límit d'un territori.

frontis *m* façana o part anterior d'un edifici.

frontispici *m* 1 frontis. 2 pàgina del llibre on hi ha el títol.

frontissa *f* conjunt de dues planxes subjectes a un mateix eix i collades respectivament a un muntant i un batent, que permeten d'obrir i tancar aquest.

frontó *m* 1 acabament triangular d'una façana o d'un pòrtic. 2 paret contra la qual es llança la pilota en certs jocs. 3 sala on hi ha una d'aquestes parets.

fructífer, a *a* que dona fruit (usat també en sentit *fig*).

fructificar *v intr* donar fruit.

frugal *a* 1 que s'accontenta amb menges simples i poc abundants. 2 consistent en menges simples i poc abundants.

fruçió *f* acció o efecte de fruir.

fruir *v intr* sentir un plaer per la possessió d'una cosa desitjada.

fruit *m* 1 producte de la fertilització d'una planta que conté les llavors. 2 fruita. 3 *p ext* qualsevol producció útil de la terra. 4 *p ext* qualsevol profit o resultat útil.

fruita *f* fruit comestible.

fruitar *v intr* fructificar.

fruiter, a *a* 1 relatiu o pertanyent a la fruita. 2 que fa fruita. *ll m* arbre fruiter 2.

fruitera *f* recipient per a servir fruita.

fruiteria *f* botiga dedicada a la venda de fruita.

frunzir *v tr* fer plecs petits, *esp* a una roba.

frunzit *m* conjunt de plecs petits fets en una roba en frunzir-la.

frustració *f* sentiment de mancança que afecta algú que es veu privat d'una satisfacció que creu que li correspon.

frustrar *v tr* 1 deixar sense efecte un propòsit, un pla. 2 privar algú d'obtenir allò que volia.

fúscia *f* planta de flors ornamentals apreciada en jardineria.

fuel *m* [angl] combustible líquid, espès i fosc, obtingut de la destil·lació del petroli.

fuet *m* 1 corretja o corda amb mànec per a fustigar les besties. 2 llonganissa prima.

fuetada *f* cop de fuet 1.

fuetejar *v tr* donar fuetades.

fuga *f* 1 fugida. 2 fuita.

fugaç *a* de molt poca durada.

fugacitat *f* qualitat de fugaç.

fugida *f* acció o efecte de fugir.

fugir *v intr* 1 allunyar-se de pressa, per tal d'evitar un dany o un perill. 2 escapar-se. 3 allunyar-se, apartar-se. **ll f. d'estudi** defugir una qüestió, tot evitant de tractar-la.

fugisser, a *a* fugaç.

fugitiu, iva *a* i s que fuig o ha fugit.

fuita *f* 1 fugida. 2 *esp* acció d'escapar-se un

líquid o un gas d'una conducció, d'un recipient.

fulard *m* [*fr*] mocador gran de seda per a lligar al coll.

fulgor *m* (o *f*) esplendor d'un cos lluminós.

fulgurant *a* que fulgura.

fulgurar *v intr* llançar raigs de llum.

full *m* 1 tros rectangular de paper. 2 cadascuna de les làmines rectangulars de paper d'un llibre, d'un quadern. 3 **girar f.** *fig* 1 passar a un altre tema. 2 voler oblidar allò que ha passat.

fulla *f* 1 cadascun dels òrgans laminars, generalment verds, que surten de les branques o de la coberta externa del tronc d'una planta. 2 làmina prima d'una arma blanca o de certes eines. 3 batent de porta o finestra.

fullam *m* 1 gran quantitat de fulles caigudes. 2 fullatge.

fullar *v intr* treure fulles els arbres.

fullaraca *f* fullam 1 sec.

fullat, ada *a* 1 que té fulla. 2 que fa fulls.

fullatge *m* conjunt de fulles d'una planta.

fullejar *v tr* passar els fulls d'un llibre per a fer-ne un examen lleuger.

fullet *m* 1 prospecte. 2 publicació de pocs fulls.

fulletó *m* 1 llibre de pocs fulls. 2 en un periòdic, part reservada a una publicació de caràcter literari que es publica per parts.

fullola *f* làmina molt prima de fusta.

fulminant *a* 1 que fulmina. 2 *fig* d'efecte rotund i ràpid.

fulminar *v tr* 1 tocar amb un llamp. 2 *fig* restar algú immòbil, trasbalsat, com tocat per un llamp. 3 *v intr* llançar llamps.

fum *m* producte gasós que es desprèn de cosos en combustió. 3 *m pl* *fig* vanitat, altivesa. 4 **pujar els fums (al cap)** (a algú) envanir-se, infatuar-se, per alguna raó. *Des que té diners, li han pujat els fums al cap.*

fumador, a *s* persona que fuma.

fumar *v tr* 1 exposar a l'acció del fum. 2 ennegrir per l'acció del fum. 3 aspirar fum de tabac o d'altra herba. 4 *v intr* fer fum.

fumarada *f* massa de fum que s'aixeca d'un foc.

fumarola *f* forat o esquerda, en un indret volcànic, per on surt el fum.

fumat, ada *a* 1 sotmès a l'acció del fum. 2 ennegrit pel fum. 3 *a* i *m* dit de qualsevol vianda fumada 1.

fumejant *a* que fumeja.

fumejar *v intr* fer fum, fumar.

fúmer *v tr* i *v pron* *fam* fotre.

fumera *f* massa de fum que es desprèn d'un cos que fumeja.

fumigar *v tr* desinfectar per mitjà de fum o vapor.

fumista *m* persona que construeix o instal·la aparells de calefacció.

fumut, uda *a* *fam* fotut.

funàmbul, a *s* persona que sap caminar sobre una corda estirada.

funció *f* 1 acció d'un òrgan o d'un aparell de l'organisme. 2 acció d'una màquina. 3 acció que pertoca a un càrrec o a la persona que l'ocupa. 4 cadascuna de les sessions d'un espectacle públic. 5 magnitud amb valors que depenen d'una altra o de diverses magnituds variables.

funcional *a* 1 relatiu o pertanyent a les funcions. 2 dit de l'estil arquitectònic o decoratiu que prescindeix de la tradició i atén només a la funció a cobrir.

funcionament *m* 1 acció de funcionar. 2 manera de funcionar.

funcionar *v tr* 1 realitzar la seva funció. 2 *esp* anar, rutllar, un mecanisme.

funcionari, ària *s* persona que exerceix una funció pública.

funda *f* coberta amb què es recobreix un objecte.

fundació *f* 1 acció o efecte de fundar. 2 la cosa fundada. 3 patrimoni constituït en societat no lucrativa.

fundador, a *a* i *s* que funda.

fundar *v tr* 1 començar la construcció d'una ciutat. 2 *fig* establir, instituir. 3 *fig* recolzar o basar en raons, en motius.

fúnebre *a* 1 relatiu a un difunt. 2 *fig* molt trist, tètric.

funeral *m* ofici o acte en sufragi o homenatge d'un difunt (usat també en *pl*).

funerari, ària *a* fúnebre.

funerària *f* empresa que s'ocupa de l'enterrament dels difunts.

funest, a *a* 1 que porta la mort. 2 que porta una desgràcia grossa.

fungible *a* que es consumeix amb l'ús.

funicular *m* dit del sistema i dels vehicles ferroviaris per a grans pendents, moguts per cables, en què generalment puguen uns vagons mentre els altres baixen.

fur *m* 1 jurisdicció. 2 cadascun dels privilegis concedits a una ciutat, a una regió. 3 **f. intern** 1 judici de la pròpia consciència. 2 àmbit de la pròpia consciència.

fura *f* 1 petit mamífer carnívor que ha estat utilitzat per a la caça del conill, en pràctica avui prohibida. 2 *fig* persona que es fica en tot, que ho esbrina tot.

furetejar *v intr* fer la fura 2.

furgar *v tr* 1 burxar (usat també en sentit *fig*). 2 remenar la terra amb el musell. 3 *fig* recercar, esbrinar.

furgó *m* 1 carro llarg, de quatre rodes, utilitzat per a transport. 2 vagó de ferrocarril destinat a transportar l'equipatge.

furgoneta *f* camioneta.

fúria *f* 1 moviment o impuls violent d'ira. 2 ímpetu violent. 3 *fig* persona dominada per una ira violenta.

furibund

furibund, *a* a ple de fúria.

furiós, **osa** *a* **I** posseït de furor. **2** que indica furor.

furóncol *m* tumor inflamatori de la pell.

furor *m* (o *f*) **I** ira, còlera. **2** exaltació violenta.

3 *fig* moda o entusiasme públic de caràcter sobtat i intens. || **fer f.** suscitar un gran entusiasme, tenir un gran èxit.

furt *m* **I** acció o efecte de furtar. **2** cosa furtada. **furtar** *v* *tr* robar sense violència en les persones ni en les coses.

furtiu, **iva** *a* fet de manera amagada, oclta.

furtivament *adv* d'amagat.

fus *m* barra petita que serveix per a torçar i enrotllar el fil.

fusa *f* nota musical que té l'octava part d'un temps de durada.

fuselatge *m* [*fɾ*] buc d'un avió.

fusell *m* **I** arma de foc portàtil, amb canó subjecte a un encep amb culata. **2** eix d'un carruatge.

fusible *a* que es pot fondre. || *m* additament d'un comptador que talla el corrent elèctric quan és excessiu.

fusió *f* **I** acció o efecte de fondre o de fondre's.

2 *fig* unió o coalició d'interessos.

fusionar *v* *tr* fer una fusió **2**.

fust *m* part de la columna entre la base i el capitell.

fusta *f* **I** substància dura i fibrosa que forma la major part del tronc i de les branques dels arbres o arbusts. **2** tros de fusta **1**. || **de bona f.** *fig* de constitució sana (física o moral).

fuster *m* persona que, per ofici, fa objectes de fusta.

fusteria *f* obrador de fuster.

fustigar *v* *tr* assotar, fuetejar.

futbol *m* [*angl*] esport practicat per dos equips d'onze jugadors, amb la finalitat d'introduir una pilota a la porteria del contrari. || **f. americà** esport derivat del rugbi.

futbolí *m* joc de taula amb un caixó que representa un camp de futbol i fileres de bitlles, representant els futbolistes, encaixades en eixos que poden ser accionats per un mànec.

futbolista *s* jugador de futbol.

fútil *a* **I** de molt poca importància. **2** negligible.

futilesa *f* **I** qualitat de fútil. **2** cosa fútil.

fúting *m* [*angl*] exercici de marxa a ritme sostingut.

futris mot utilitzat en l'expressió **de futris** *loc adv* de molt mal humor. *Estar de futris*.

futur, **a** *a* **I** que serà, que s'esdevindrà. **2** temps verbal que situa una acció en un moment encara venidor.

futurista *a* relatiu o pertanyent al futur.